

Debreceni Ítéltábla

Bf.III.693/2008/6. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2009. évi február hó 17. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

ítéletet:

Az életveszélyt okozó testi sértés büntette és más bűncselekmény miatt I.rendű vádlott és társa ellen indult büntető ügyben a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 2008. évi november hó 17. napján kihirdetett 4.B.975/2007/35. számú ítéletének az I. r. vádlottra vonatkozó részét megváltoztatja a következők szerint:

A börtön-büntetés mértékét 2 (kettő) évre súlyosítja.

A pártfogó felügyelet általános és külön magatartási szabályainak előírását mellőzi, valamint az ezt követő figyelmeztetést is.

Egyebekben az első fokú bíróság ítéletének jelzett részét helybenhagyja.

A nyilvános ülésen 6.000 (hatezer) Ft, I. r. vádlottat terhelő bűnügyi költség merült fel.

Indokolás:

A megyei bíróság ítélete ellen kizárólag az ügyész jelentett be fellebbezést a vádlott terhére a büntetés súlyosítása, végrehajtandó fegyház-büntetés kiszabása érdekében. Kifejtette, hogy a vádlott a sértett bántalmazásakor már nem volt jogos védelmi helyzetben, s ennek folytán a szabadságvesztés büntetés mértéke, s annak próbaidőre történő felfüggesztése eltúlzottan enyhe joghátrány.

A fellebbviteli főügyészség az átiratában az ügyészi fellebbezést módosítással tartotta fenn. Álláspontja szerint az első fokú ítélet megalapozott, azonban a jogi indokolás téves. A sértett támadó, illetőleg fenyegető magatartása megszűnt, amikor a vádlott a bántalmazással a sértettnek életveszélyes sérüléseket okozott. Ilyen módon az időbeli túllépés kizárja javára a jogos védelem megállapítását. Nem indokolt két évnél alacsonyabb

büntetés kiszabása, minthogy az enyhítő körülmények értékelésre kerültek a büntetés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztésekor. Az első fokú ítélet megváltoztatását indítványozta a jogi indokolás módosítását követően a büntetés mértékének felemelésével, s a törvény kötelező rendelkezésére tekintettel annak fegyház fokozatban történő megállapítását.

A nyilvános ülésen a fellebbviteli főügyészség képviselője az átiratban foglaltakkal egyezően a büntetés mértékének felemelésével - a végrehajtás próbaidőre történő felfüggesztése változatlanul hagyásával - az első fokú ítélet megváltoztatására tett indítványt a jogi indokolás megfelelő helyesbítésével.

I. r. vádlott védője az első fokú ítélet helybenhagyását kérte.

Az ítélet II. r. vádlottal szemben első fokon jogerőre emelkedett, ennek folytán a jelen felülbírálat reá nem terjedt ki - Be. 349. §. (1) bekezdés -.

Az ítélet tábla a fellebbezéssel érintett I. r. vádlott tekintetében az első fokú ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást felülbírált a Be. 348. §-ának (1) bekezdése értelmében. Az első fokú bíróság az eljárást az eljárási szabályok maradéktalan betartásával folytatta le. A tényállás megállapításához szükséges valamennyi bizonyítékot beszerezte, s azok mindegyikét a mérlegelési körébe vonta. A vádlott a büntetőeljárás kezdetétől beismerte a sértett bántalmazását, s ez a beismerése mindvégig következetes volt, s a bűnösség elismerésére is kiterjedt. Védekezése mellett - annak megváltoztatása nélkül - kitartott, hogy tettét a sértett kutyájának kis gyermekével szembeni agresszivitása, valamint a sértett késsel való kétszeri támadó magatartása váltotta ki.

Az első fokú bíróság a tényállás történeti részének megállapításait illetően elfogadta I. r. vádlott védekezését, minthogy azt semmilyen bizonyíték nem cáfolta. Sértettet a bíróság nem tudta tanúként kihallgatni, mert lakó- illetőleg tartózkodási helyének felderítése nem vezetett eredményre, ezért kizárólag a bizonyítás anyagává tett nyomozati vallomása kerülhetett értékelésre. Az eseményeket észlelő I.sz.tanú nem vitatta az I. r. vádlott által elmondottakat, s azt hangsúlyozta, hogy ő elsősorban a kutyát próbálta féken tartani. A beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény, valamint annak a tárgyaláson történő szóbeli kiegészítése nem tette kétségessé a sértett sérüléseinek akkénti keletkezési módját, ahogyan arról I. r. vádlott beszámolt, s amivel a sértett nyomozati vallomása sem volt a lényegét illetően ellentétes.

Az ítélet tábla a megyei bíróság által megállapított tényállást mindenben megalapozottnak találta, az mentes a Be. 351. §-ának (2) bekezdésében felsorolt, s megalapozatlanságot eredményező okoktól, mely tényállás a Be. 351. §-ának (1) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban irányadó. A vádlott előéletével kapcsolatban rögzítetteket illetően most is szükséges arra felhívni a figyelmet, hogy az összbüntetési ítéletekben a bíróság nem büntetést szab ki, hanem megállapítja az összbüntetés tartamát.

I. r. vádlottat a 2. pont alatti alapítéletben, valamint a 3. pontban írt összbüntetési ítéletben is kizárta a bíróság a feltételes szabadságra bocsátásból.

Az irányadó megalapozott tényállás alapján I. r. vádlott bűnösségére levont következtetés okszerű és a cselekmény jogi minősítése is helyes.

A jogi indokolásban a jogos védelmi helyzettel összefüggésben kifejtetteket illetően azonban tévedett az első fokú bíróság, az ítéletábla ezért azt helyesbíti, minthogy a fellebbviteli főügyészség átiratában írtakkal értett egyet.

A jogos védelmi helyzet fennállta esetén az elkövető cselekedete a saját, illetőleg a mások személye, javai vagy közérdek ellen intézett, illetőleg ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárításához szükséges, amely kizárja a büntethetőséget. A büntethetőségre, illetőleg a büntetés kiszabására kiható körülményeknek: az elhárítás szükséges mértékének, valamint az arányosság követelményének a vizsgálata a jogos védelmi helyzet megállapítása esetén merül fel.

A jelen ügyben az irányadó tényállásból kell kiindulni, mely szerint I. r. vádlott sértett kezéből kicsavarta a kést, őt „a földre vitte”, s ráült a törzsére - 7. oldal első bekezdés utolsó mondata -. A második bekezdésben folytatódó esemény rögzíti, hogy a földön hanyatt fekvő sértett semmiféle további támadó magatartást nem tanúsított, amikor I. r. vádlott közepes erővel ököllel a sértett felső testére több, utóbb meg nem határozható számú ütest mért. Ennek folytán a jogos védelmi helyzetre hivatkozásnak, illetőleg ezen büntethetőséget kizáró ok megállapításának nincs alapja és jogi indoka, hiszen a jogtalan támadás, vagy annak közvetlen veszélye mint feltétel hiányzik. I. r. vádlott a reá kétszer késsel támadó sértettől elvette a kést, a földön lévő sértetre ráült. A sértett további támadásáról nem tett egyáltalán említést, de ilyenre nem is hivatkozhatott volna, hiszen a sértett aktuális helyzete kizárta részéről a jogtalan támadás lehetőségét, s nyilvánvalóan annak közvetlen veszélyét is. I. r. vádlott a kislánya elleni a sértett kutyája általi támadás, valamint a sértett erőszakos, agresszív magatartása miatt, mindezek megtorlásaként dühös, felindult állapotban bántalmazta a sértettet, akinek ennek következtében keletkeztek a sérülései.

Jogos védelem nem állapítható meg, azonban a jogos védelmi helyzet úgynevezett időbeli túllépése miatt I. r. vádlott emberileg mindenképpen érthető felindult állapota a büntetés kiszabásánál bír jelentőséggel. A Btk. 29. §-ának (3) bekezdésében foglaltakra, a büntetés korlátlan enyhítésére utalást mellőzni kellett, hiszen a jogos védelmi helyzet, így annak ijedtségből, vagy menthető felindulásból való túllépése nem volt megállapítható. Ebből következően a büntetési tétel alsó határát - 2 év - el nem érő tartamú büntetés kiszabására csak a Btk. 87. §-ának (1) és (2) bekezdése alkalmazásával nyílik lehetőség. A többszörös visszaeső vádlott esetében ez viszont a Btk. 97. §-ának (2) bekezdése értelmében csak különös méltánylást érdemlő esetben lehetséges.

Az első fokú bíróság által maradéktalanul feltárt enyhítő és súlyosító körülmények összességében csupán ahhoz elegendőek, hogy a büntetési tétel alsó határával azonos tartamú legyen a szabadságvesztés büntetés, figyelemmel különösen a vádlott igen terhelt előéletére. Mindezek mellett azonban nem hagyható figyelmen kívül az a súlyos eredmény, amely a bántalmazás során ténylegesen bekövetkezett. Ezért az ítéletábla I. r. vádlott börtön-büntetését kettő évre súlyosította.

A Btk. 42. §-ának (3) bekezdése szerint a kétévi vagy ennél hosszabb tartamú szabadságvesztést fegyházban kell végrehajtani, ha a vádlott többszörös visszaeső. A Btk. 45. §-ának (2) bekezdése alkalmazásra került, s a törvényben előírtnál eggyel enyhébb végrehajtási fokozat megállapítását az enyhítő körülmények, a bűncselekmény elkövetésének indítéka, valamint I. r. vádlott emberileg méltányolható felindult állapota indokolta. Ugyanakkor a börtön-büntetés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztése a büntetés súlyosítása mellett is helytálló rendelkezés, s a különös méltánylást érdemlő esetet a büntetés kiszabása körében is értékelt enyhítő körülmények alapozzák meg.

Az első fokú bíróság helytelenül fogalmazott I. r. vádlott pártfogó felügyeletének elrendelését illetően. A Btk. 82. §-ának (1) bekezdése a második mondatában megállapító módon fogalmazza meg - ellentétben az első mondatban írtakkal -, hogy a felfüggesztett szabadságvesztésre ítélt visszaeső pártfogó felügyelet alatt áll. Ennek folytán elegendő ennek ítéletben történő megállapítása.

A pártfogó felügyelethez kapcsolódó magatartási szabályok előírását az ítéletábra mellőzte. Ennek indoka az, hogy az általános szabályok a Btk. 82. §-ának (4) és (5) bekezdésében megfogalmazást nyertek, míg a külön magatartási szabályok leírása és megfogalmazása nem egyértelmű, végrehajtása, illetőleg betartása a szabályoknak megfelelő módon nem ellenőrizhető.

A figyelmeztetés ítéletben történő feltüntetésének mellőzésének indoka a kialakult és követett bírói, illetőleg ítéletszerkesztési gyakorlat, továbbá azért szükségtelen, mert az már az eljárás végrehajtási szakaszával függ össze.

Az ítéletábra a kifejtettekre figyelemmel a megyei bíróság ítéletének a fellebbezéssel érintett vádlottra vonatkozó részét - a Be. 361-362. §-ában szabályozott nyilvános ülésen eljárva - a büntetés kiszabását illetően a Be. 372. §-ának (1) bekezdése alapján megváltoztatta, egyebekben pedig a Be. 371. §-ának (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

I. r. vádlottnak a nyilvános ülésen felmerült bűnügyi költség megfizetésére kötelezése a Be. 381. §-ának (1) bekezdésén alapul.

Debrecen, 2009. évi február hó 17. napján

Dr. Ficsór Gabriella s.k. a tanács elnöke, Dr. Elek Margit s.k. a tanács tagja-előadó-, Dr. Diószegi Attila s.k. a tanács tagja

Z á r a d é k:

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 4.B.975/2007/35. számú ítélete a másodfokú ítéletben írt változtatásokkal I. r. vádlott tekintetében is jogerőre emelkedett és a szabadságvesztés kivételével végrehajtható.

Debrecen, 2009. évi február hó 17. napján

. Ficsór Gabriella s.k.
a tanács elnöke